GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŨ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 185. *Mercurĭ 21 Augustŭ (2 Septemvre).* **1885.**

Brașovŭ, 20 Augustŭ (1 Sept.) 1885.

Celŭ ce a urmăritŭ alarma dată lunĭ întregĭ de foile unguresci despre „Kultur-egylet“-ulŭ din Clușiu, va fi credutŭ, că de bună sémă marĭ isprăvĭ are sĕ facă. Și mai alesŭ șoviniștii maghiaro-jidano-armenĭ se legănau în dulcele visŭ, că are sĕ se ducă vestea peste nóuĕ mărĭ și nouĕ ţĕrĭ despre „imposanta“ adunare generală, ce era chemată sĕ decidă în Clușiu sórtea naționalităților nemaghiare din Ardélŭ.

In astfelŭ de ilusiunĭ scăldată, fóia patrioților patentațĭ „Kolozsvari Közlöny“ salută ḍiua de 30 Augustŭ n. cu unŭ prologŭ compusŭ de profesorulŭ de universitate Szasz Karoly, care nu doresce decâtŭ ca „maghiară sĕ fiă patria maghiară,“ care află că „nimenea nu e sĕ nu voiască a fi maghiarŭ,“ căruia i-au spusŭ „pădurile, dealurile și rîurile că ele în totŭ loculŭ caută pe Maghiarŭ,“ care pretinde că „maghiarŭ sĕ fiă orĭcine, chiar de vorbesce altă limbă și de nu se trage din sângele lui Arpad,“ care a descoperitŭ în fine că „Maghiarii apĕră pe cei ce nu se tragŭ din sângele turanicŭ, le dă dreptate și pânea de tóte ḍilele,“ și din aceste considerațiunĭ „sĕ fimŭ din inimă Maghiarĭ.“

Fóia „patriotică“ nu se mulțămesce numai cu poesia, ci într'unŭ prosaicŭ articulŭ de fondŭ se adreséză cătră „patriotĭ“:

Patriotismulŭ v'a adusŭ aci, Dumneḍeu s'ajute! Urmașii voștri sĕ 'șĭ aducă aminte de strălucita ḍi de 30 Augustŭ 1885. Fără rude, fără amicĭ, trăimŭ de o miă de anĭ pe acestŭ pământŭ, deprinḍêndu-ne în totŭ felulŭ de lupte, opunêndu-ne cu peptulŭ. Dar acum submineză (naționalitățile) têrêmulŭ de sub noi, ne atacă. Ăsta s'a întêmplatŭ pe neașteptate. Dar acum ne-amŭ deșteptatu înființândŭ „Kultur-egylet“-ulŭ. Ne-amŭ adunatŭ puterile ridicându-ne toțĭ ca unulŭ. Națiunea și Dumneḍeu una voescŭ“.

Și cine arŭ fi credutŭ că, după unŭ prologŭ atâtŭ de poeticŭ și după unŭ articulŭ atâtŭ de prosaicŭ, adunarea de constituire sĕ facă unŭ fiasco atâtŭ de cumplitŭ? Nicĭ sute de mii, nicĭ ḍecĭ de mii nu s'au adunatŭ, ci era aprópe sĕ trécă peste o sută cincĭ-ḍecĭ numĕrulŭ Parcelorŭ maghiare, atâtŭ de „imposantă“ a fostŭ adunarea decoratului Clușiu.

Dér mulțĭ puținĭ câțĭ au fostŭ, consultările au fostŭ fórte serióse: s'a beutŭ și s'a mâncatŭ seriosŭ, s'a făcutŭ chefŭ și voiă bună totŭ cu aceeași seriositate, s'au ținutŭ și vorbirĭ care de care mai „patriotice,“ după cum adecă era inspirația „patrioticului“ Bachus.

Lucru curiosŭ însă, că foile „patriotice“ tacŭ tăcerea mutului despre petrecania din Clușiu și acésta nu se póte esplica altfelŭ, decâtŭ că sĕrmanii munțĭ s'au scremutŭ ca sĕ nască unŭ șórece ridiculŭ.

Dar nesuccesulŭ se mai póte atribui și împrejurării, că e cu neputință sĕ nu se fi rușinatŭ chiar „patrioții de absurdele lorŭ pretențiunĭ poetice și prosaice. Cum ar puté crede unŭ omŭ cu mintea nescrintită, că nu e nimenea care sĕ nu voiască a fi Maghiarŭ?

Ei bine, noi Românii nu voimŭ sĕ fimŭ Maghiarĭ, de ar cădea măcarŭ cerulŭ peste noi. Vomŭ rĕmânea ceea ce suntemŭ, Românĭ, și pădurile, délurile și rîurile ne vorŭ căuta și pe noi în totŭ loculŭ și totŭ cu aceiașĭ duioșiă ca și pe Maghiarĭ. Va rĕmânea românŭ poporulŭ lui Traianŭ avêndŭ încrustate în minte suvenirile strămoșilorŭ lui, căcĭ nu voimŭ sĕ le batjocorimŭ numele, precumŭ nicĭ poporulŭ lui Arpadŭ și Etele nu voesce sĕ fie decâtŭ maghiarŭ. Numai rĕmânêndŭ ceea ce este, unŭ poporŭ merită stima și respectulŭ chiarŭ alŭ dușmanilorŭ sĕi. Vorbéscă 'șĭ Maghiarii limba lorŭ și rĕmână Maghiarĭ, noi ne vomŭ vorbi limba nóstră și vomŭ rĕmânea Românĭ fără ca acéstă deosebire sĕ slăbéscă câtușĭ de puținŭ iubirea de patriă și a unora și a altora. A fi patriotŭ nu însemnéză a fi Maghiarŭ, cum s'au obicinuitŭ contrarii noștri a identifica patriotismulŭ cu maghiarismulŭ, și desfidemŭ pe orĭ ce Maghiarŭ sĕ dovedéscă lipsă de patriotismŭ și de iubire de patriă în poporulŭ românŭ.

Ne iubimŭ multŭ mai pre susŭ pămêntulŭ ce'lŭ călcămŭ, îlŭ cultivămŭ și apĕrămŭ cu brațele nóstre, decâtŭ sĕ avemŭ nerușinarea a lua la fiece ocasiune numele patriei în deșertŭ, precum îlŭ iau eroii de gură cărora le place a face patriotismŭ între paharele petrecaniilorŭ din Clușiu.

Póte-ne da cineva unŭ esemplu de mai mare nerușinare, decâtŭ a-ți spune nisce cavalerĭ de petrecerĭ, că *ei ne apĕră, ne dă dreptate și pâne?* Póte fi o mai mare nerușinare decâtŭ a declara, că *Dumneḍeu* și cu amețiții dela banchete una voescŭ, adecă *nimicirea nóstră ca naționalitate?*

Dér martoră este istoria că multŭ sânge amŭ vĕrsatŭ și vĕrsămŭ apĕrândŭ acestŭ pămêntŭ: multŭ amŭ asudatŭ și asudămŭ câștigându-ne pânea, dér pentru tóte aceste jertfe, în sânge și în banĭ, nu găsimŭ dreptate.

Dacă contrarii noștri trăescŭ încă în credința păgânéscă, că ei au unŭ Dumneḍeu deosebitŭ, care împreună cu ei voesce nimicirea nóstră, noi vomŭ crede într'unŭ singurŭ Domneḍeu alŭ tuturorŭ popórelorŭ, care va oprì mâna ucigătóre d'a-șĭ esecuta crima. Dumneḍeulŭ popórelorŭ va protegea poporulŭ românŭ de furia celorŭ carĭ ne decretéză mórtea în Clușiu sub inspirațiunea ḍeului Bachus.

Scrisórea lui Trefort cătră Teutsch.

Dintr'unŭ articulŭ alŭ lui „Allgemeine Zeitung“ din München despre cunoscuta scrisóre a lui Trefort luămŭ următórele șire:

....Acestŭ nou planŭ de învĕțĕmêntŭ (alŭ ministrului) alterézĕ în contradicere cu decisiunile legale întréga întocmire a școlei confesionale.. Autoritatea bisericéscă cere numai păstrarea unei suficiente instrucțiunĭ a limbei germane... Limba germană înaltă este purtătórea culturei, care de vécurĭ a ținutŭ în Ardélŭ pasŭ cu viéța culturală a Germaniei și nicĭ odată nu a stricatŭ vre unei »idei de statŭ ungurescŭ« orĭ constituțiunĭ, ci dinpotrivă a promovatŭ civilisarea Ungariei. Căcĭ fost-au doră Sașii și alțĭ Germani mai numai dascălĭ și educatorĭ în familiile nobile unguresci, și literatura maghiară s'a nutritŭ și s'a ridicatŭ până mai ierĭ alaltăierĭ prin sciința și poesia germană. Dar cu Germanii-Ungurĭ Mailat, Lenau, Beck, Bámberg, Hunfalvy (Bamberger, Hundsdorfer) puțini scriitorĭ maghiarĭ se potŭ asemĕna.

Biserica și școla Sașilorŭ ardelenĭ forméză o unitate nedespărțibilă, desorganisarea școlelorŭ va lovì nemijlocitŭ și biserica. Acésta încă în mai mare mĕsură decâtŭ la biserica grecéscă a Românilorŭ și a Sêrbilorŭ, în carĭ autoritățile bisericescĭ iau și mĕsurĭ de apĕrare împotriva maghiarisărei școlelorŭ, cu tóte că starea hierarhică e mai puternică. Dimpotrivă în Banatŭ între numeroșii Germanĭ romano-catolicĭ, a suferitŭ și până acum fórte multŭ instrucțiunea religiunei în școlele poporale, unde copii germanĭ suntŭ instruițĭ de învĕțătorĭ din seminarii maghiare; acésta spre marea pagubă morală a poporului....

Inființarea (academiei) ar rupe cea mai importantă legătură, care ține în intimă atingere viața bisericéscă scienţifică a Sasilorŭ cu viéța intelectuală germană. Completa maghiarisare a gimnasiilorŭ săsescĭ ar fi urmarea ânteia, și cu acésta, pe lângă maghiarisarea școlei poporale, s'ar ajunge totŭ, ce-arŭ trebui sĕ conducă la completa delăturare a culturei germane a Sașilorŭ în sensulŭ »ideei de statŭ maghiarŭ.« E greu de credutŭ, că propunerea dlui Trefort se va înțelege rĕu în Germania, și că ar puté gândi cineva, că'i vorba de o academiă germană, și nu de una maghiară. De aceea aducemŭ aminte, că în Ungaria nu póte fi vorba de înființarea altorŭ institute decâtŭ maghiare, cu ajutorulŭ statului, după politica »ideei de statŭ maghiarŭ,« și că ministrulŭ Trefort numai de curêndŭ a sistatŭ cursurile academiei de dreptŭ din Sibiiu și cele germane ale academiei agronomice din Altenburg... Cum ai mai puté gândi aicĭ la înființarea unei academii pentru Sașĭ!...«

Articululŭ de lege XVIII din 1879.

In ședința din 26 Augustŭ n. a conventului din Pojunŭ alŭ bisericei evangelice a *districtului „de dincóce de Dunăre“*, în care cadŭ multe comune slovace, s'au ridicatŭ plângerĭ împotriva inspectorilorŭ școlarĭ carĭ abuséză de lege și s'a doveditŭ și acolo câtă greutate se întêmpină în realisarea decisiunilorŭ art. XVIII, 1879, despre introducerea limbei maghiare ca studiu obligatŭ în școlele poporale nemaghiare. »Westungarischer Grenzbote« spune în raportulŭ sĕu:

„Seniorulŭ Lesko, din Neutra, se plânse că prin activitatea comisiunilorŭ, carĭ cercetéză cualificațiunea învĕțătorilorŭ poporalĭ, cu privire la limba maghiară, se pune în cumpĕnă sórtea a 50 de dascălĭ. Preotulŭ Dulla, din Turoțŭ, întrebă, décă numai inspectorii școlarĭ au sĕ decidă despre cualificațiunea învĕțătorilorŭ. Ḍice că e necesarŭ sĕ controleze comunele bisericescĭ procedura inspectorilorŭ, pentru ca învĕțătorii sĕ nu fiă espușĭ dușmănirilorŭ și persecuțiunilorŭ personale. Preotulŭ Stefanik, din Kosatsko, e de aceiașĭ părere și arată că din 50 învĕțătorĭ în Neutra numai 5 au fostŭ deplinŭ cualificațĭ. — Seniorulŭ Novac, din Arva, nu póte decâtŭ sĕ laude pe inspectorulŭ școlarŭ de acolo pentru conșciositatea lui. Cei 5 învĕțătorĭ așeḍațĭ de dênsulŭ mai potŭ fi esaminațĭ. In genere e o cestiune de conșciință, de-a *destitui simplu învĕțătorĭ dintre carĭ unii propunŭ în școle de câte 35 de anĭ.* Trebue sĕ se găséscă unŭ *modus vivendi* pentru ei. Sĕ li se pună unŭ terminŭ pentru învĕțarea limbei maghiare. De vreme ce apoi de anĭ au plătitŭ și ei la fondulŭ de pensiune, nu se póte sĕ 'șĭ pérdă numai așa ce'i alŭ lorŭ. — Adunarea a decisŭ sĕ câștige pentru învĕțătorii ce nu 'șĭ-au însușitŭ, încă limba maghiară, unŭ terminŭ de unŭ anŭ. — Seniorulŭ Baltic din Liptaŭ, și preotulŭ Stefanic vorbiră în acelașŭ sensŭ în contra apucăturilorŭ inspectorilorŭ școlarĭ. Celŭ din urmă pomenì unŭ casŭ, care ar trebui sĕ 'ndemne a se lua mĕsurĭ serióse, de vreme ce se școie, că la mâncare cresce apetitulŭ. Casulŭ e acesta: Inspectorulŭ școlarŭ Libertiny a încheiatŭ la unŭ locŭ unde se afla o școlă evangelică poporală, cu 8 persóne unŭ contractŭ, după care școla cu tóte ale ei fŭ dată statului. Libertiny a presentatŭ cu acestŭ prilejŭ unŭ contractŭ în limba slovacă și unulŭ în cea maghiară, *carĭ nu erau asemenea.* De aceea șése din subsemnațĭ 'șĭ-au revocatŭ iscălitura, fără sĕ se schimbe însă starea lucrurilorŭ. *Acésta se făcù fără scirea și învoiala comunei bisericescĭ și a senioratului.* Superintendentulŭ Geduly crede, că 'n acestŭ modŭ se póte răpi bisericei orĭce școlă. In privința acestei *cârmuirĭ turcescĭ* va face pașii necesarĭ la ministrulŭ și speră, că va resolva în pace cestiunea. Seniorulŭ Trstyansky numì procedura guvernului *invasiune* mai alesŭ considerândŭ, că Libertiny luà cu sine și pe judecătorulŭ de cercŭ, când încheià contractulŭ pomenitŭ...«

De altfelŭ acelaşŭ conventŭ nu a voitŭ sĕ admită nicĭ la desbatere proectulŭ despre clădirea gimnasiului slovacŭ din Turoţŭ-Szt-Marton, despre care amŭ vorbitŭ în numerii trecuţĭ!

SCIRILE ḌILEI.

Présfinţiile Lorŭ părinţii Episcopĭ diecesanĭ: *Iónŭ Popasu* alŭ Caransebeşului, însoţitŭ de protosingelulŭ *Musta*, şi *Iónŭ Meţianŭ* alŭ Aradului, precum şi alţĭ membri ai Consistorului metropolitanŭ au sositŭ în Sibiu, ca sĕ ia parte la şedinţele consistorului metropolitanŭ, care s'a şi întrunitŭ erĭ.

—0—

In comuna Peşca română, unde se află cincĭ scóle poporale confesionale, unŭ agentŭ alŭ »Kultur-egylet«-ului Slovaculŭ renegatŭ şi deputatulŭ Eugen Gall, ajutaţĭ de organele oficiale, stărue de comitetulŭ comunalŭ sĕ ridice cu banii comunei o scólă maghiară agronomică şi unŭ asilŭ de copii. Sĕ-şĭ deschidă Românii ochii în patru, ca nu cumva ei înşişĭ sĕ atenteze la viéţa lorŭ naţională.

—0—

Ni se comunică că înainte cu vr'o douĕ sĕptĕmânĭ, în Otlaca unŭ omŭ în stare bună şi-a omorîtŭ soţia şi o-a aruncatŭ în fântâna dinaintea casei vecinului.

—0—

Prin prea înalta hotărîre dela 5 Augustŭ fişpanulŭ »patriotŭ« alŭ comitatului Bistriţa-Năsăudŭ, baronulŭ Desideriu *Bánffy* a fostŭ pusŭ la propunerea ministrului de culte şi instrucţiune publică *comisarŭ regescŭ pentru fondurile şcolare şi de stipendii năsăudene*, până se vorŭ regula definitivŭ afacerile acestorŭ fondurĭ. Bánffy va avé sĕ facĕ controla. Ministrului de instrucţiune i se dă voiă a lua ulterióre mĕsurĭ. Cine nu 'nţelege scopulŭ?

—0—

De erĭ Lunĭ se află în Braşovŭ d. loc.-colonelŭ Căpităneanu, însărcinatŭ fiindŭ cu lucrările de mĕsurarea longitudinii dintre Braşovŭ şi Bucurescĭ.

—0—

Ni se scrie din Siclău, că în 17 (29) Augustŭ pe la amédḍĭ unŭ jidovŭ tînĕrŭ de acolo, luândŭ revolverulŭ tată-sĕu, s'a împuşcatŭ în peptŭ şi a şi muritŭ.

—0—

Intr'o corespondenţă de lângă Timişóră a „Bisericei şi Şcólei« din Aradŭ scrie între altele unŭ preotŭ: »Ne-a miluitŭ D-ḍeu cu tóte în anulŭ acesta, dar totŭ nu putemŭ sĕ ne mişcămŭ nicĭ cu unŭ pasŭ înainte, nicĭ preoţii nicĭ poporulŭ. N'avemŭ pre ce sĕ putemŭ face banĭ. Şi bucatele, şi vitele suntŭ fórte eftine. Mai ḍilele trecute a fostŭ tĕrgulŭ la Vinga. Veniseră atâtea vite de prin prejurŭ, de gândéi, că a plouatŭ; dar cumpĕrătorĭ nu erau. Abia s'au vêndutŭ vr'o câteva vite, dar şi acelea mai multŭ s'au lĕpĕdatŭ, decâtŭ s'au vêndutŭ. Beţii ómenĭ n'au ce sĕ se mai facă, suntŭ strênşĭ tare de porţiă, anulŭ acesta dóră mai aspru, decâtŭ totdeuna. *Nicĭ nu se secerase bine, şi esecutorii au inundatŭ tóte satele....* Ca unŭ lucru şi mai tristŭ şi fórte durerosŭ este, că aflându-se poporulŭ atâtŭ de necăjitŭ, a intratŭ în elŭ unŭ felŭ de nepăsare faţă de tóte, unŭ felŭ de desperaţiune. Nu umblă la biserică, şi pare că nu voiesce a se mai interesa de nimicŭ.« — Iată unde ne duce stăpânirea nóstră!

—0—

La cursulŭ de limba maghiară din Cristurulŭ săcuescŭ dela 20 Iuliu până 20 Augustŭ au luatŭ parte 100 invĕţătorĭ, dintre carĭ suntŭ gr. or. 38 şi gr. cath. 27. Invĕţătorii romăni împărţiţĭ în douĕ secţii fură instruiţĭ de doi profesorĭ. La esamene s'au presentatŭ, din toţĭ 100, 68 inşĭ; 22 au fostŭ respinşĭ, 46 promovaţĭ. Celorlalţĭ li s'a datŭ testimonii de frequentare.

—0—

Din Blaşiu primimŭ următórele scirĭ durerόse: »Consistorulŭ metropolitanŭ gr. cat. din Blaşiu în 1 Iulie a. c. a eliminatŭ trei teologĭ: unulŭ absolutŭ de alŭ 3-lea anŭ, doi absoluţĭ de alŭ 2-lea anŭ, şi acésta numai la denunţările şi informaţiunile ne-Românului prefectŭ Dr. *Schmigelski*. S'a esprimatŭ Escelenţa Sa, că ca în anulŭ şcolasticŭ espiratŭ (1884/5) clasificaţiunĭ şi informaţiunĭ rele despre teologĭ n'a primitŭ, de când norocculŭ l'a aşeḍatŭ în sfântulŭ scaunŭ metropolitanŭ. Acésta e dreptŭ, căcĭ, cine a pomenitŭ s'au numai a auḍitŭ, ca în Archisemi narulŭ rom. domesticŭ gr. cat. din Blaşiu, sĕ fi funcţionatŭ cândva ca prefectŭ de studii şi disciplinarŭ unŭ Românŭ cu *szki* la códa numelui? Atragemŭ atenţiunea Escelenţei Séle sĕ aibă în deaprópe vedere şi controlare pe persecutătorulŭ prefectŭ.« —Θ—

—0—

Unŭ corespondentŭ din Bistriţă scrie in »*Kronstädter-Zeitung*,« că la tĕrgulŭ de acolo cumpĕrătorii au venitŭ în numĕrŭ enormŭ, toţĭ voescŭ sĕ vêndă numai, nimenĭ nu voesce sĕ cumpere. Meseriile şi negoţulŭ se prăpădescŭ, numai dările înfloorescŭ.

—0—

Suntemŭ informaţĭ că în Covasinţŭ unŭ tată şi-a împuşcatŭ fata pentru pĕcatele ei.

—0—

In Bodŭ a produsŭ mare spaimă unŭ casŭ de coleră, la care după mărturisirea unei comisiunĭ compusă din fisiculŭ comitatului Dr. Tartler, medicŭ de cercŭ, Dr. Boltres, Drd. Dubinjevicĭ, simptomele corespunseră deplinŭ celorŭ ce suntŭ proprii cholerei asiatice. Fiind-că nicĭ o epidemiă nu domnesce prin locurile nóstre, casulŭ acesta isolatŭ se póte privi totuşĭ numai ca unŭ casŭ de *cholera nostras*.

—0—

Librăria Krafft din Sibiiu a publicatŭ ḍilele acestea o broşură politică: »Unŭ cuvêntŭ,« de Menenius Agrippa. Autorulŭ se plânge, că educaţiunea copiilorŭ românĭ nu-i întocmită ca sĕ deştepte de vreme consciinţa naţională se plânge de spiritulŭ de umilire, în care se crescŭ şi trăescŭ mulţĭ preoţĭ, de inteligința română. care nu totdéuna şi nu în totŭ loculŭ este la înălţimea misiunei sale ş. a. Semnalămŭ apariţiunea acestei broşurĭ, care deşi nu poţĭ ḍice că în tóte părţile e bine scrisă, e scrisă cu bune intenţiunĭ.

—0—

Cu privire la pretinia francesă-maghiară, corespondentulŭ din Pesta alŭ ḍiarului „N. fr. Presse« comunică între altele următorulŭ casŭ: »In mijloculŭ ameţelei unui banchetŭ princiarŭ, parisianulŭ s'a adresatŭ cătră vecinulŭ sĕu ungurŭ cu cuvintele: »Sciţĭ d-v. cum mi se pare tótă istoria? Ca şi când amŭ fi în o casă de nebunĭ, ai cărei internaţĭ îi arangiază directorului lorŭ o festivitate.«

—0—

Cu 1 Septemvre se deschide în Bistriţa o scóla de statŭ civilă, care se clădesce din ordinulŭ datŭ de ministrulŭ de culte şi instrucţiă la începutulŭ lui Augustŭ, adăogândŭ că, décă la 1 Septemvre nu se va deschide scóla, representanţa oraşului va fi pusă sĕ plătéscă o pedépsă ce pe fiecare ḍi va cresce cu 100 fl. Representanţa a decisŭ, sĕ deschidă scóla într'unŭ localŭ vechiu, sĕ îngrijască de încălḍire, luminatŭ şi serviciu. Ministrulŭ a acceptatŭ decisiunea.

—0—

Ministrulŭ de comunicaţiă ungurescŭ a datŭ în lunile Martie—Iunie următórele concesiunĭ provisorii, adecă învoirea la începerea lucrărilorŭ pregătitóre technice pentru următórele linii ferate ardelene: Societăţii de drumŭ ferate din valea Someşului pentru o cale de rangulŭ alŭ doilea în direcţiunea dela Deşiu peste Nireşelŭ, Şomcuta mare, relativŭ şi peste Jibău până la o staţiune a drumului feratŭ Sătmar-Baia-mare şi pentru o ramificare dela Jibău până la Zelău; baronului Carolŭ Hussarŭ şi consorţii pentru o cale vicinală dela Reghinulŭ săsescŭ până la Sân-Nicóră de Giurgeu; deputaţilorŭ Gavrilŭ Ugron şi Gavrilŭ Daniilŭ pentru o cale vecinală dela Heiaş-falva până la Becaşĭ, eventualŭ dela Odorheiulŭ săcuescŭ până la Ghimeşŭ; deputaţilorŭ dietalĭ Paulŭ Andazay, Gaşparŭ Cornişŭ, Leopoldŭ de Maciejowski pentru o cale vicinală dela Boros-Sebeşŭ (ca întregire a căii din valea Crişului) peste Esill, Iossas, Talacz, Halmagiulŭ mare, Baia de Crişŭ şi Bradŭ până la Buceşdi lângă Crişŭ şi de aicĭ între Crişŭ şi Arieşŭ peste Abrudŭ, Câmpenĭ, Lupşa, Nou până la staţiunea Turda-Ghirişŭ a căilorŭ ferate regescĭ. Concesiunea s'a datŭ pe unŭ anŭ.

—0—

La cursulŭ suplinitorŭ de limba maghiară în Aradŭ au luatŭ parte 84 învĕţătorĭ. La esamenulŭ de cualificaţiune 58 au rĕuşitŭ, 22 au căḍutŭ şi 4 s'au retrasŭ.

—0—

In portulŭ Galaţĭ se află ancoratŭ de câte-va ḍile — scrie »Orientulŭ Românŭ« — vaporulŭ de rĕsboiu *Loreley* alŭ Germaniei, armatŭ cu trei tunurĭ.

Valea Nadaşia şi Beica română la 3/8 1885.

Domnule Redactorŭ! In ḍiua de profetulŭ Ilie 1 Augustŭ a. c. amŭ fostŭ tare surprinşĭ în causa descrisă mai josŭ a fostului docente Filonŭ Hărşianŭ din Chiherulŭ inferiorŭ, căcĭ pe la 9 óre séra 2 gendarmĭ înarmaţĭ luândŭ pre respectivulŭ din mijloculŭ celorŭ 4 copii ai sĕi tocmai dela cină, l'au escortatŭ la Reghinŭ şi de aicea la M.-Oşorheiu în veḍulŭ tuturorŭ, din o simplă arătare falsă a unui notăraşelŭ românescŭ din Urişiulŭ de josŭ cu numele de George T......... Lucrulŭ stă aşa: după ce susŭ numitulŭ învĕţătorŭ funcţionândŭ ca atare 29 de anĭ în Chiherulŭ de josŭ, la rugarea poporului de acolo a primitŭ şi oficiulŭ de colectorŭ, în care atâtŭ prin bunătate câtŭ şi prin abateri uneorĭ, constatându-se ca defraudatorŭ a fostŭ judecatŭ la 3 anĭ de arestŭ în Mureşiu-Oşorheiu. Aci arĕtândŭ o purtare morală laudabilă, după espirarea a 2 anĭ a fostŭ concediatŭ, de unde mergêndŭ acasă îşĭ îngrija de crescerea celorŭ 4 fii ai sĕi scăpătaţĭ din avere. Dér ce sĕ veḍĭ? Câtŭ ce simţi notaraşiulŭ, că numitulŭ învĕţătorŭ âmblă la rivalulŭ sĕu colegŭ Grama din Şerbenĭ spre a'i cere mână de ajutorŭ, fiindu-i vĕrŭ, în furia sa de tigru raportă despre Filonŭ Hărşianu că ar fi intrigantŭ, şi cumcă a mersŭ la M.-Oşorheiu cu alţĭ 2 ómenĭ fără de scirea judelui comunalŭ de acolo, şi a sa propriă, şi l'ar fi de-

---

FOILETONŬ.

Minciunile lui Puck.

(Din basmele francese)
de
Catulle Mendès.

I.

Unŭ tênĕrŭ, cu armatură de argintŭ, avêndŭ pe coifŭ întinse aripile unui alerion*) de zăpadă, se ducea într'o diminéţă călare pe o iapă albă. Se întêmplă că o prinţesă frumósă, plimbându-se pe sub merii înfloriţĭ, îlŭ vĕḍu peste unŭ gardŭ şi aşa de tare fu mişcată, încâtŭ lăsă sĕ'i cadă, cu unŭ flutere care era pe dênsa, zambila pe care o avea în mână.

— Adevĕrŭ este că cavalerulŭ ĕsta ori de unde ar veni, orĭ unde s'ar duce, are sĕ ducă şi gândulŭ meu cu dînsulŭ,« ḍise ea oftândŭ.

Ii făcu semnŭ sĕ se oprésca şi-i ḍise.

— „Te iubescŭ, pe tine care trecĭ. Dacă dorulŭ tĕu se potrivesce cu alŭ meu, te voiu duce la tata, care este împĕratulŭ ţĕrii ĕştia, şi o sĕ facemŭ o nuntă frumósă.

— »Nu te iubescŭ,« rĕspunse trecĕtorulŭ.

Şi'şĭ vĕḍŭ de drumŭ. Prinţesa înpinse portiţa grădinii şi începŭ s'alerge după elŭ.

— »De unde vii? — îlŭ întrebă dênsa — şi unde te ducĭ aşa până în ḍiuă, tu care nu vrei sĕ te însorĭ cu mine?

— Viu din oraşulŭ unde locuieşte iubita mea, şi mĕ ducŭ întru întîmpinarea rivalului meu care sosesce diseră.

— Cine este iubita ta?

— Fiica unui ţĕsătorŭ, tórce în ferĕstră, cântândŭ unŭ cântecŭ pe care 'l ascultă pasĕrile.

— Cine 'ţĭ este rivalulŭ?

— Nepotulŭ împĕratului Golcondi, când îşĭ trage sabia din técă, credĭ că cerulŭ are sĕ tune, pentru că iesŭ dintr'însa numai fulgere.

— Ce'i spuneai iubitei tale când erai lângă dînsa?

— Ii ḍiceamŭ: Dă'mĭ inima ta, şi ea nu voia.

— Ce ai sĕ'i ḍicĭ, când îlŭ vei întîlni, rivalului tĕu?

—O sĕ'i ḍicŭ: Vreau sângele tĕu, şi elŭ o sĕ trebuiască sĕ mi'lŭ dea.

— Ce frică amŭ că o sĕ'ţĭ curgă sângele tĕu! Oh! dă'mĭ voiă sĕ te însoţescŭ.

— Singura care mi-ar plăcea sĕ mĕ însoţéscă, şade acum în odaia ei.

— Lasă-mĕ sĕ stau pe calŭ lângă tine, nu voiu cere nimicŭ mai multŭ.

— Bărbaţii nu au obiceiulŭ sĕ mérgă la luptă cu o femee călare la spatele lorŭ.

Şi călăreţulŭ dete pinteni iepei lui albe. Fata împĕratului plângea, nenorocită pentru totdéuna. Fiind încă prea de diminéţă, sórele deschidea la orizontŭ unŭ ochiŭ încă brăzdatŭ de umbră, şi piţigoii cu pietroşeii, deşteptaţĭ şi ciripindŭ printre frunḍe, plănuiau între ei cum sĕ petrécă în pădurile înprimăvĕrate.

II.

Dintr'unŭ tufişŭ de buruenĭ eşi Puck, îmbrăcatŭ cu douĕ frunḍe de trifoiu împreunate cu fire de paianjenŭ d'acelea ce sbóră tómna pe câmpiă; este aşa de micŭ, încâtŭ îmbrăcămintea îi era cam largă; în locŭ de scufă de nebunŭ are pe capŭ o volbură de câmpŭ, unde tremura, ca şi unŭ clopoţelŭ, unŭ bobocŭ de rosă de câmpŭ gata sĕ înflorescă.

— »Yoleno, pentru ce te-ai întristatŭ aşa de tare? o întrebă Puck rîḍêndŭ ca unŭ cuibŭ.

— Singura mea iubire se duce şi nu mĕ potŭ duce şi eu după elŭ.

— Iubirea ta nu e cumva tînĕrulŭ acela frumosŭ cu armatura de argintŭ, cu aripile unui alerionŭ de zăpadă întinse pe coifŭ, care se duce călare pe o iapă albă?

— Chiarŭ elŭ este. Ochii lui suntŭ albastri ca cerulŭ şi pĕrulŭ îi e negru ca şi nóptea.

Puck scutură rămurica de albaspină, care îi ţine locŭ de sceptru.

— Când îmĭ place mie, Yoleno, brósca ţestósă leneşe póte merge mai iute decâtŭ norii, şi fugarnicii armăsarĭ, încetiniţĭ de odată, alergă mai puţinŭ iute decâtŭ paianjenulŭ căruia-'i trebue unŭ césŭ ca sĕ trécă dela marginea unei frunḍe de platanŭ până la cealaltă. Yoleno, plécă fără grije după iubirea ta. Ai s'ajungĭ totŭ într'o vreme cu elŭ la loculŭ unde se duce.

Pe când Puck intră ér în tufişulŭ de unde eşise, Yolena pornesce după călĕreţŭ; ér pietricelile, pe care îşĭ punea dînsa picioruşele încălţate cu atlasŭ şi cu mĕr

---

*) Vulturaşŭ închipuitŭ fără picióre şi fără ciocŭ.

nunțatŭ la V. prefectŭ cu multe de tóte, deși constatatŭ e lucrulŭ cumcă acești 3 au fostŭ în causele lorŭ private. ilŭ raportă dicŭ pre nevinovatulŭ învĕțătorŭ de nou după care arătare numai decâtŭ urmă scena amintită.

Eĭă Domnule Redactorŭ o dovédă eșită din inima rea românéscă a unui notarŭ ce trăiesce de pre spinarea amărîtului țĕranŭ românŭ și persecutându-lŭ până la estreme. Décă și în sînulŭ națiunei nóstre se află astfelŭ de ómenĭ, și se comitŭ atarĭ fapte, atuncĭ ce sĕ mai dicemŭ despre străinĭ? 'Șĭ póte inchipui orĭ și cine cât de mare fù indignațiunea generală a poporului, a fratelui sĕu iubitŭ preotulŭ de acolo, precum și rușinea și consternațiunea familiei sale care plângea amarŭ după consângénulŭ lorŭ stimatŭ, pre care-lŭ transportară ca pre unŭ mare damnificatorŭ și criminalistŭ de nou în arestŭ.

Totŭ astfelŭ se petrecură și așa fapte se dovediră și cu preotulŭ Avramŭ Vladŭ și familia lui din Chiherulŭ de susŭ, de unde acesta fù silitŭ a'șĭ părăsi poporulŭ și a se strămuta aiurea ba după cum suntŭ bine informatŭ nicĭ chiar Consistorulŭ din Blașiu și în mulțĭ preoțĭ de aici din giurŭ cari nu convinŭ cu natura dênsului n'au rĕmasŭ neînjurațĭ cu diverse ocasiunĭ din partea d-sale. Dér blestemele celorŭ persecutațĭ ilŭ vorŭ ajunge odată. Vĕ voiu comunica la ce resultatŭ vorŭ ajunge tóte acestea.

Unŭ corespondentŭ mai vechiu.

Inmulțirea Ovreilorŭ.

Ovreii susținŭ că în România suntŭ persecutațĭ. Dacă ar fi așa, numerulŭ lorŭ ar trebui sĕ scadă din ce în ce, pe când în realitate ei se înmulțescŭ într'unŭ modŭ extraordinarŭ, și nu prin nascere, ci prin emigrațiune. Ca probă de înmulțirea ovreilorŭ, iată ce citimŭ în diarulŭ »Liberalulŭ« din Iași:

»La 1832 nu erau în tótă România, adică atâtŭ în Moldova câtŭ și în Valachia, decâtŭ vr'o 2000 de ovrei și aceștia în cea mai mare parte supușĭ streinĭ. Când s'a făcutŭ recensĕmêntulŭ anului 1840 s'a găsitŭ 20,000 adecă de 10 orĭ mai mulțĭ, după o trecere de 8 anĭ. La recensĕmêntulŭ anului 1850, adecă peste 10 anĭ dela data recensĕmêntului precedentŭ, ovreii erau 120,000 adecă de 6 orĭ mai mulțĭ. In recensĕmêntulŭ anului 1860 erau 240,000 de ovrei, adică după trecere de 10 anĭ unŭ numĕrŭ îndoitŭ. Acuma în Romania suntŭ peste 500,000 de ovrei, după cum recunoscea însușĭ Cremieux într'o scrisóre a sa relativă la ovreii din România.«

Acésta este proba cea mai elocuentă că, departe d'a fi persecutațĭ, ovreii stau fórte bine în România.

DIVERSE.

Martirulŭ unui medicŭ. — Profesiunea medicală a ajunsŭ în Spania una din cele mai periculóse, căcĭ afară de contagiulŭ epidemiei suntŭ espușĭ și consecințilorŭ caracterului iritabilŭ și rĕsbunătorŭ alŭ Spaniolilorŭ: La Puebla-Larga murise unŭ bărbatŭ de coleră. Rudele sale păstrândŭ secretŭ mórtea lui, așteptau visita dilnică a medicului. Când acesta se înfățișă în camera în care se află mortulŭ, tótă familia reposatului ilŭ înconjură cu amenințărĭ ostile. „Vedĭ!' îĭ strigă unulŭ, „écă una din faptele tale, dér d'aci înainte nu vei mai omorî pe menĭ!« Unŭ altulŭ îĭ tăiă vorba: „Acesta e alŭ treilea ce l'ai omorîtŭ în optŭ dile!« Apoi toțĭ, bărbațĭ și femei năvăliră asupră'i, îĭ ținură mânele și soția rĕposatului luândŭ tóte doctoriile, alifiile, hapurile și prafurile câte mai rĕmaseră, le băgă cu d'a sila în gâtulŭ medicului, strigândŭ: „ține, ucigașule! ia'țĭ însuțĭ doctoriile, mai ia și asta, și asta!« Mediculŭ cerca înzadarŭ sĕ scape din mânele acestorŭ înfuriațĭ, luptându-se din tóte puterile sale. Când nu se mai afla din medicamente, îĭ turnară în gâtŭ totŭ ce putură găsi în cameră. Acéstă tortură ținù douĕ-decĭ și cincĭ de minute, după care doctorulŭ era unŭ cadavru.

***

Romanțulŭ unui dresorŭ de cânĭ. — O fóe vienesă povestesce următórea istoriă: Dresorulŭ de cânĭ Walton, care a fostŭ angajatŭ și în circulŭ Corty-Althoff, își agonisise o sumă bunicică în călătoriile séle prin lume cu câinĭ și maimuțe Elŭ trăia cu o damă din circŭ, care trecea soță a sa. Insĕ pe lângă supușii sĕĭ patrupezĭ d. Walton mai avea unŭ servitorŭ. Intr'o séră Walton, întorcêndu-se acasă, nu găsi nicĭ soția, nicĭ servitorŭ dar nicĭ banĭ. Cu o adevĕrată flegmă englezéscă d. Walton nu se plânse la poliția, ba spuse amicilorŭ, că a trimisŭ pe soția sa la părinții ei. In mânia sa ascunsă elŭ își deșelă numai cânele cu câteva loviturĭ de piciorŭ, apoi plecă din Berlinŭ la Viena cu circulŭ Renz, unde își căută mângâiere în aplausele publicului. După ce-i espiră angajamentulŭ, elŭ mai rĕmase câtva timpŭ în Viena. Intr'o cafenea, unde se adunau artiștiĭ și neguțătorii de cai, întâlnĭ pe unŭ colegŭ, care tocmai se întorsese dintr'o călĕtoriă. Acesta îĭ povesti, că în orașulŭ Raudnitz în Boemia a locuitŭ într'unŭ otelŭ, a cărui proprietărésă era Englesă, care fusese și ea artistă. D. Walton prinse bănuială, alergă acasă și se întórse cu fotografia fostei sale neveste. Colegulŭ recunoscù în fotografiă pe proprietărésa otelului. După câte-va césurĭ dresorulŭ de cânĭ ședea în trenŭ și călătorea spre Raudnitz. Ajungênd aci, se duse în otelul indicat. La pórtă ilŭ primĭ fostulŭ sĕu servitorŭ, acum soțŭ necredinciósei amante a dresorului. Vĕdêndŭ pe fostulŭ sĕu stăpânŭ, servitorulŭ îngălbenì; dar d. Walton se prefăcù a nu-lŭ cunósce de locŭ Elŭ cerŭ o cameră în care sĕ se pótă odihni. Otelierulŭ făcù cunoscutŭ soției séle că felŭ de musafirŭ le-a venitŭ și se sfătuiră cum sĕ scape de scena ce trebuia sĕ se întêmple. In fine Englezóica se hotărî sĕ mérgă la fostulŭ ei amantŭ și sĕ-lŭ róge de iertare. Când intră în cameră, găsi pe Walton ședêndŭ în fotoliu și fumându-șĭ țigara liniștitŭ. — Ertă-mĕ și nu mĕ nenoroci! dise necredinciósa. — Eștĭ nevasta altuia și nu am nicĭ unŭ dreptŭ asupra dumitale, dar mĕ ducŭ la tribunalŭ sĕ mĕ plângŭ contra amantei mele, care mi-a furatŭ banii. Englezóica cădù în genunchĭ, se rugă, plânse, dar în deșertŭ. D. Walton se duse la tribunalŭ. Stăpâna otelului și soțulŭ ei fură arestațĭ. Procesulŭ nu ținù multŭ timpŭ. Otelulŭ fù vêndutŭ și d. Walton își căpătă mai toțĭ banii ce i se furase.

***

Furtulŭ din museulŭ Turinului. — In America Reale din Turinŭ s'a comisŭ unŭ furtŭ extra-ordinarŭ în nóptea dela 4 spre 5 Augustŭ. La începutŭ se dicea că s'ar fi furatŭ tótă colecția regală de monede, 30,000 bucățĭ monede grece, romane, etc. Adevĕrulŭ este, că s'a furatŭ o mare parte din ele și alte multe lucrurĭ prețióse, între care douĕ coróne de aurŭ, date regelui Victorŭ Emanuelŭ de orașele Neapole și Turinŭ; douĕ scărițe (de călăritŭ) de argintŭ auritŭ, date aceluiași rege de Sultanŭ; patru lanțurĭ de aurŭ ale ordinului Annunțatei; mai multe tăbacherĭ de aurŭ cu brilante și cincĭ portrete în miniatură ale regelui Carolŭ Albert și familiei sale; câteva alte relichie prețióse ale acestui rege și ale altorŭ membri ai casei Savoia; unŭ sigilŭ cu perle cu armele regale; unŭ paharŭ din secolulŭ alŭ 17-lea și alte obiecte prețióse. Valórea intrinsecă a obiectelorŭ furate se estiméză la 160,000 francĭ. Se crede că hoții se vorŭ fi închisŭ peste di în salónele museului séu în grădina regală. Sigurŭ este, că au fugitŭ din grădină spre Via Rossini, căcĭ pe acestŭ drumŭ s'au găsitŭ câteva medalii și monede. Diarulŭ Corriere di Torino spune, că s'a arestatŭ unŭ îngrijitorŭ alŭ muzeului, bănuitŭ fiindŭ că ar fi complice ta furtŭ și descrie detaliatŭ localitatea. Muzeulŭ se găsesce într'o parte greu accesibilă a palatului regalŭ din Turinŭ. Muzeulŭ e pădítŭ așa de strictŭ, încâtŭ numita fóiă crede că furtulŭ nu s'a pututŭ face fără o înțelegere cu personalulŭ de pază. Museulŭ conținea totŭ tesaurulŭ familiei lui Carol Albert, Victor Emanuelŭ și regelui Umberto, care acum e cu totulŭ ruinatŭ. Numai colecția cea prețiósă de medalii a rĕmasŭ intactă.

***

Nume ciudate. — Nu numai Chinesii au nume de totŭ curióse ci și Spaniolii. Doi funcționarĭ inferiorĭ în ministerulŭ de finanțe din Madrid se numescŭ: unulŭ Don Epifanio Mirurzururdundua y Zengotide, celălaltŭ: Don Juan Nepomuceno de Burionagonatotorecagoceazcoecha.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

REICHENBERG, 1 Septemvre. — Rĕsvrătitorii, carĭ au spartŭ ferestrile, suntŭ cu deosebire învățăceĭ dela prăvălii; fiindŭ descoperițĭ s'au predatŭ judecătoriei de cercŭ. S'a constatatŭ că la turburărĭ au luatŭ parte numai păturile de josŭ ale poporațiunei, mai cu sémă copii neadulțĭ.

MADRID, 1 Septemvre. — In mai multe cetățĭ de ale Spaniei, cu deosebire în Saragossa, s'au făcutŭ manifestațiunĭ antigermane. Unii socialiștĭ scóseră și strigăte ațîțătóre, din care pricină s'au făcutŭ și arestărĭ. După o telegramă din Paris cancelaria imperiului germanŭ se dice că își dă marĭ silințe, ca sĕ aplaneze controversele ivite din causa insulelorŭ carolinice.

INDREPTARE. — In Nr. 184 de erĭ alŭ »Gazetei,« articululŭ de fondŭ, colóna a doua, rêndulŭ 28 sĕ se citéscă: Sêrbii simtŭ chiar necesitatea d'a intra în mai d'aprópe legătură cu biserica greco-orientală *română* etc.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

---

păritare, îĭ diceŭ într'unŭ sgomotŭ frumosŭ: »Mulțumimŭ, piciorușe ale Yolenei.«

III

Insĕ rĕutăciosulŭ Puck, căruia îĭ place sĕ gluméscă, înșelase pe prințesa. Inzadarŭ umblă dênsa tótă diua și tótă séra, pentru că nu putù ajunge pe călărețulŭ, ai cărui ochĭ erau albastri ca cerulŭ. Insĕ, la miedulŭ nopții, pe drumŭ, vĕdù trecêndŭ, pe o nălucă de calŭ, o fantasmă înaltă albă.

— Oh! cine eștĭ tu, formă care trecĭ? întrebă Yolena.

— Eram unŭ tînĕrŭ frumosŭ cu pĕrulŭ în fața nopții; acum, nu mai suntŭ nimicŭ. Am întâlnitŭ în rĕspântia de colo pe nepotulŭ împĕratului Golcondi, rivalulŭ meu; ne-am bătutŭ și rivalulŭ meu m'a omorîtŭ.

— Unde te ducĭ? întrebă érășĭ dînsa.

— Mĕ ducŭ în orașŭ, în casa unde dórme iubita mea.

— Ai s'o înfricoședĭ! Gândescĭ tu că acum mortŭ are sĕ te iubéscă, ea care nu te-a iubitŭ atuncĭ când erai viu? Vino cu mine, cu mine care te-am alesŭ; îțĭ voiu face din patulŭ meu unŭ mormêntŭ nupțialŭ; acolo voiu adormi pentru veciă lângă tine și o sĕ ni se facă o înmormêntare frumósă.

— Ba nu. In nóptea asta, profitândŭ de somnulŭ iubitei mele, vréu sĕ-i dicŭ adio în visurile ei; voiu sărota, pe buzele-'i adormite, visulŭ cântecului ei.

— Dă-mĭ celŭ puținŭ voiă sĕ te însoțescŭ; lasă-mĕ sĕ încalecŭ la spatele tĕu!

— Fantasmele nu au obiceiulŭ sĕ se ducă sĕ-șĭ visiteze iubitele cu o femeiă călare.«

Și forma perì. Fata împĕratului plângea, și mai desnădădjuită. Fiindŭ că trecuse miedulŭ nopții, luna arginta melancolicŭ orizontulŭ, câmpiile, drumulŭ cu o lumină de zăpadă; și pițigoii și canalii visau că sburau nebunesce prin pădurile împrimăvărate.

IV.

Puck eși dintr'o lésă de aișorŭ; era îmbrăcatŭ cu o haină de doliu făcută din douĕ jumĕtățĭ ale unei lalele negre; iar căciula și-o cernise cu o pânză mică de paianjenŭ.

— Yoleno, sĕrmană Yoleno, pentru ce eștĭ așa de amărîtă? îĭ dise Puck.

— Singura mea iubire a muritŭ, și nu mĕ potŭ duce după dênsulŭ.

— Iubirea ta era fantasma care a trecutŭ pe drumŭ?

— Chiar elŭ. I s'a smulsŭ pĕru'i negru ca nóptea, și, de părere de rĕu că și-a pierdutŭ iubita, și-a plânsŭ ochii albaștri ca cerulŭ.

— Eu știu erburile care înviază și sciu erburile care omóră. Găsesce corpulŭ iubitului tĕu, și 'țĭ voiŭ da ĕrbă care înviază.

— O Puck, m'ai înșelatŭ! Dar și dacă tu înșelĭ când e vorba ca sĕ facĭ binele, spui adevĕrulŭ când e sĕ facĭ rĕulŭ. Dă'mĭ érba care omóră.

— Ia-o dar! dice rĕutăciosulŭ Puck. Indată ce vei muri, ai sĕ 'țĭ găsescĭ iubitulŭ, și n'avețĭ sĕ vĕ mai despărțițĭ nicĭodată.

Ii dete patru fire dintr'o érbă, care se chiamă érba Simiónii ca amintire a unei istorii de amorŭ; după ce Puck intră în tufa lui de aișorŭ, Yolena puse érba pe buze și murì fără suferințe.

V

Insă și de astădată înșelase Puck pe prințesa. Pe când sufletulŭ Yolenei se suia la cerŭ, vĕdù unŭ sufletŭ care se scobora spre iadŭ. La lumina unei stele cunoscù că era sufletulŭ frumosului tênĕrŭ.

— Unde te ducĭ, sufletŭ alŭ singurului meu prietinŭ?

— Vai! vai! amŭ vorbitŭ de iubire iubitei mele în visurile ei, și sărutările mele din urmă i-au atinsŭ gura ca unŭ fluture negru care tremură pe unŭ trandafirŭ. Sunt blestematŭ, mĕ ducŭ în iadŭ.

— Vrei tu sĕ te urmezŭ, eu care am muritŭ nu mai ca sĕ te mai vĕdŭ? Te voiŭ mângâia în chinurile tale, te voiŭ iubi în veciă. Iubirea mea va fi isvorulŭ de liniște oferitŭ buzelorŭ durerii tale. Vrei tu sĕ te urmezŭ?

— Nu! numai amintirea iubitei mele trebue sĕ mĕ însoțéscă.

Și sufletulŭ frumosului tênĕrŭ se pierdù în întunericŭ, pe când sufletulŭ fetei se înălța, singurŭ, spre Paradis.

In vremea asta, Puck, mulțumitŭ de isbîndirea șireteniilorŭ lui, pregătea în mușchiulŭ unui ștejarŭ, cu niște crăcĭulițe puse în formă de cruce, curse în care sĕ prindă măriuțele (1) deșteptate din somnŭ.

Traducere de *I. S. Spartali.*

(1) Măriuțe, Vacile Popii, Gîndacii lui Dumnedeu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Augustŭ st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.95
Rentă de hârtiă 5%	92.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.25
Bonurĭ rurale ungare	102.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.25
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122.80
Renta de hărtiă austriacă	82.75
Renta de arg. austr.	83.40
Renta de aurŭ austr.	108 85
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	870.
Act. băncei de creditŭ ung.	288.25
Act. băncei de creditŭ austr.	288.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.89
Napoleon-d'orĭ	9.88½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.20
Londra 10 Livres sterlinge	124.55

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 12 Augustŭ st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	88	89
Renta rom. amort. (5%)	93	93½
» convert. (6%)	88	89
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100½	101½
» „ „ (5%)	85½	86½
» » urban (7%)	98¼	99¼
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	82¾	83½
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	10¾	11¼
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 31 Augustŭ st. n. 1885

Bancnote româneseĭ	Cump.	8.84	Vênd.	8.87
Argint românesc	»	8.75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.87	»	9.91
Lire turcescĭ	»	11.12	»	11.20
Imperialĭ	»	10.10	»	10.20
Galbenĭ	»	5.84	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Concursŭ.

Se escrie concursŭ pentru ocuparea staţiunei învĕţătorescĭ dela scóla confesională greco-catolică românéscă din Telciu în Vicariatulŭ Năsĕudului cu unŭ salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestŭ postŭ au a-şĭ înaintá suplicele provĕdute cu documentele recerute prin lege de cualificaţiunea lorŭ pănă în 10 Septemvre 1885 la adresa presidelui senatului scolasticŭ din Telciu. Alegerea se va face în 12 Septemvre 1885.

Dela senatulŭ scolasticŭ gr. cat.

Telciu, 20 Augustŭ 1885. (3—3)

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta şi pe linia Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta a căilei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu	5 56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.03
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12.59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.1[illegible]	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0[illegible]	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.33	6.24	—
Cluşiu	—	10.01	5.05	6.43	—
	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3 02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.24	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5.30	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8 10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 5[illegible]
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.4[illegible]
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.[illegible]8
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8 01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.[illegible]4

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4 04	6.[illegible]9

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9 33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.25
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.